

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет
Факультет менеджменту, адміністрування та права

"Затверджую"

Завідувач кафедри менеджменту,
бізнесу і адміністрування

(підпис)

Сагачко Ю.М.

(прізвище та ініціали)

"_ 1_" вересня__ 2025 р.

Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
OK4 УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ТА ЗАХИСТ
АВТОРСЬКИХ ПРАВ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень
(назва)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва)

Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
(шифр і назва)

Освітня програма ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ
(назва)

Укладач: професор, професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Пасемко Г.П.

(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена на розширеному засіданні кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування

(назва кафедри)

Протокол від: " 1 " вересня 2025 року № 1 .

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Теорія і методика професійної підготовки та менеджменту освіти»

Нагаєв В.М.

(підпис)

Подовжено термін дії до:

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____ (прізвище та ініціали))

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____ (прізвище та ініціали))

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____ (прізвище та ініціали))

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____ (прізвище та ініціали))

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Статус дисципліни:	
	<i>обов'язкова</i>	
	Рік підготовки:	
	1-й	-
	Семестр	
Загальна кількість годин - <u>90</u>	1 -й	-
	Лекції	
	14 год.	-
	Практичні, (семінарські)	
	16 год.	-
	Лабораторні	
	- год.	-
	Самостійна робота	
60 год.	-	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Вид контролю: залік	

2. Мета і завдання дисципліни

Мета: формування знань та вмінь щодо формування і реалізації знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з управлінням інтелектуальною власністю, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільників.

Завдання:

- вивчення системи права України у сфері управління інтелектуальною власністю;
- визначення місця управління інтелектуальною власністю в правовій системі України;
- визначення місця управління інтелектуальною власністю в системі цивільного права і цивільного законодавства України;
- дослідження системи охорони та захисту авторських.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та методологічні основи управління інтелектуальною власністю та захисту авторських прав.

Базовими дисциплінами для успішного засвоєння програмного матеріалу дисципліни є «Філософія освіти та науки».

Дана навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання:

ПРН4. Знати вимоги до розробки наукових проєктів та їх реалізації, процедури, пов'язані з реєстрацією прав інтелектуальної власності.

ПРН10. Знати методику підготовки та проведення навчальних занять різних організаційних форм.

ПРН22. Планувати та реалізовувати наукові проєкти і програми в галузі професійної освіти; реєструвати право інтелектуальної власності.

ПРН40. Здійснювати у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію.

ПРН 41. Брати участь у грантових програмах, виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт, забезпечувати право інтелектуальної власності на результати дослідницької діяльності.

ПРН48. Застосовувати в практичній діяльності законодавчу базу щодо захисту права інтелектуальної власності, впровадження результатів науково-дослідної та проєктної діяльності у сфері професійної освіти.

ПРН52. Здатність до впровадження результатів наукових досліджень у виробництво та освітній процес, управління проєктами.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.

Поняття та види інтелектуальної, творчої діяльності. Поняття права інтелектуальної власності. Предмет та метод управління інтелектуальною власністю. Принципи права інтелектуальної власності. Поняття та види правовідносин інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність: визначення, структура та роль у сучасних умовах. Поняття права інтелектуальної власності в Україні та його джерела.

Суб'єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності.

Рекомендована література [1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16]

Тема 2. Патентне та авторське право.

Поняття авторського права. Поняття та ознаки об'єктів авторського права. Види (класифікація) об'єктів авторського права. Поняття та ознаки патентного права. Поняття та умови правової охорони об'єктів патентного права. Поняття та ознаки наукового відкриття. Поняття та ознаки топографій інтегральних мікросхем. Поняття та ознаки раціоналізаторських пропозицій. Поняття та ознаки сортів рослин. Поняття та ознаки порід тварин. Поняття та ознаки комерційної таємниці. Види майнових прав на комерційну таємницю.

Рекомендована література [1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17]

Тема 3. Державна система інтелектуальної власності.

Правовідносини у сфері інтелектуальної власності в Україні. Структура державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Державне управління інтелектуальною власністю. Основні засади державного управління інтелектуальною діяльністю.

Інтелектуальна власність в системі національної економічної безпеки в умовах глобалізації. Ризики використання інтелектуальної власності в умовах глобалізації. Розвиток інтелектуальної складової глобальних економічних процесів.

Рекомендована література [3, 4, 5, 6, 7, 12, 15, 20, 21]

Тема 4. Міжнародна система інтелектуальної власності

Міжнародні угоди в сфері інтелектуальної власності. Основа міжнародної системи інтелектуальної власності. Завдання Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Інтелектуальна власність в інноваційній економіці. Глобальний характер інтелектуальної власності. Життєвий цикл інтелектуальної власності в інноваційній економіці. Особливості інтелектуальної власності у сучасній інноваційній економіці. Цифровізація є автоматизація процесу правової охорони інтелектуальної власності. Технологія блокчейн для управління інтелектуальною власністю. Концепція чотирьох компонентної спіралі Quadruple Helix інтелектуального співробітництва. Характеристика закритих і відкритих моделей інноваційного використання інтелектуальної власності в сучасній економіці. Розвиток цифрових сервісів з обслуговування інтелектуальної власності для України. Специфіка діяльності цифрових сервісів інтелектуальної власності України та Європейського Союзу.

Використання глобалізаційного досвіду світових країн-лідерів у сфері охорони інтелектуальної власності. Системи захисту інтелектуальної власності у провідних країнах світу. Проблеми розвитку інтелектуальної власності в країнах, що розвиваються. Охорона інтелектуальної власності у світовій економіці як ключовий чинник формування конкурентоспроможності національних економік та забезпечення сталого розвитку інноваційної діяльності.

Тема 5. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Мета і принципи правової охорони. Охорона прав на об'єкти промислової власності. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном. Роль держави в забезпеченні охорони інтелектуальної власності. Сучасна модель державного забезпечення охорони інтелектуальної власності. Цифрова трансформація державного адміністрування інтелектуальної власності.

Рекомендована література [1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19]

Тема 6. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності.

Економічна сутність оцінки вартості інтелектуальної власності та мета її оцінки. Методи оцінки інтелектуальної власності та їх економічна суть. Нормативне забезпечення регулювання оціночної діяльності. Механізм формування цін в сфері інтелектуальної власності.

Рекомендована література [1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19]

Тема 7. Захист прав інтелектуальної власності.

Поняття, форми, засоби та способи захисту права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Кримінально-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності.

Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення. Порухення права інтелектуальної власності. Категорії спорів. Форми, порядок та способи захисту права інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS. Трансформація інтелектуальної власності в інноваційний продукт. Людський капітал та інтелектуальні ресурси в господарській діяльності. Комерціалізація інтелектуальної власності та її механізм. Інноваційна діяльність в сфері інтелектуальної економіки. Міжнародний рух капіталу та економічна інтеграція. Сутність та джерела інвестицій.

Рекомендована література [1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16]

Тема 8. Загальні засади методології управління науковими проєктами

Сутність наукових проєктів. Класифікація проєктів. Учасники проєкту. Життєвий цикл проєкту. Процеси управління науковими проєктами. Розробка та управління науковими проєктами, організація досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт. Розробка плану проєкту. Значення управління проєктами в сучасних умовах. Методи виявлення, отримання й аналізу інформації з різних джерел. Засоби організації та керування інформацією.

Рекомендована література [3, 4, 5, 6, 7, 12, 15, 20, 21]

Тема 9 . Академічна доброчесність.

Знання, що лежать у основі викладацької та наукової діяльності. Принципи навчання у вищій школі. Принципи академічної доброчесності та необхідність її дотримання. Необхідність академічної доброчесності. Принципи економічної доброчесності. Порухення академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Види академічної відповідальності. Положення ДБТУ про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин.

Рекомендована література [1, 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	у тому числі								
	усього	Денна форма							
Л		с/п	лаб	с.р.					
Інтелектуальна власність як	10	2	2	-	6				

право на результати творчої діяльності людини										
Патентне та авторське право	10	2	2	-	6					
Державна система інтелектуальної власності	10	2	2	-	6					
Міжнародні системи інтелектуальної власності	10	2	2	-	6					
Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності	9	1	2	-	6					
Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	12	1	1	-	10					
Захист прав інтелектуальної власності	12	1	1	-	10					
Загальні засади методології управління науковими проєктами	8	1	2	-	5					
Академічна доброчесність	9	2	2		5					
Усього	90	14	16	-	60					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини	2	
2	Патентне та авторське право	2	
3	Державна система інтелектуальної власності	2	
4	Міжнародні системи інтелектуальної власності	2	
5	Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності	2	
6	Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	1	
7	Захист прав інтелектуальної власності	1	
8	Загальні засади методології управління науковими проєктами	2	
9	Академічна доброчесність	2	
	Разом	16	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-	-	-

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-	-	-

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи здобувачів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; ознайомлення з нормативно-правовими документами; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, семінарів; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу та складання рефератів, доповідей з заданої теми; інші види занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини	6	
2	Патентне та авторське право	6	
3	Державна система інтелектуальної власності	6	
4	Міжнародні системи інтелектуальної власності	6	
5	Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності	6	
6	Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	10	
7	Захист прав інтелектуальної власності	10	
8	Загальні засади методології управління науковими проектами	5	
9	Академічна доброчесність	5	
	Разом	60	

Самостійна робота здобувачів включає завдання до кожної теми (окремих тем) та індивідуальні завдання.

Виконання індивідуальних завдань всіма здобувачами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими здобувачами з власної ініціативи або за пропозицією викладача. Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни носить самостійний характер виконання окреслених завдань і тематично охоплює загальне змістовне навантаження з навчального курсу.

Індивідуальне завдання може бути оцінене максимально у 20 балів. Воно включає виконання завдання за визначеною темою. Індивідуальне завдання з дисципліни складається із двох частин: теоретичної і практичної. Здобувач має право самостійно обрати тему та зміст роботи з обов'язковим її погодженням з викладачем. В процесі виконання завдання здобувач має опрацювати не менш тридцять літературних джерел з посиланнями на них у тексті роботи. При цьому робота має носити творчий характер і бути спрямованою на вирішення певної проблеми та на висловлення особистого погляду автора роботи на питання, які розглядаються в роботі. Індивідуальне завдання складається з титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаної літератури, додатків до індивідуального завдання (при необхідності). Найважливіші вимоги до самостійної роботи – змістовність, логічна послідовність, органічний зв'язок викладу окремих питань. Після розгляду всієї теми робиться узагальнюючий висновок. Обсяг індивідуального завдання повинен становити у друкованому варіанті 25-30 сторінок

9. Методи навчання

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- виконання завдань у відповідності до тематики заняття;
- дискусійне обговорення проблемних питань;
- повідомлення про виконання завдань.

Поточний контроль знань з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

10. Методи контролю

Під час вибору критеріїв оцінки засвоєння здобувачем програми дисципліни враховано виконання програми і засвоєння матеріалу в частині лекційних та практичних занять, а також виконання передбаченої програмою самостійної роботи. Усі види контролю (усне опитування, письмове опитування, тестове опитування) тісно пов'язані та організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їх знань.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота									Всього балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	60
6	6	6	7	7	7	7	7	7	

Після закінчення вивчення курсу підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку і здобувач може набрати протягом семестру в точках контролю від 60 до 80 балів включно.

12 Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота									Сума балів	
									За підсумками розділів	Залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	60	40
6	6	6	7	7	7	7	7	7		
Загальна рейтингова оцінка									100	

13. Виконання курсового проекту (роботи), (курсове комплексне тестове завдання) *(не передбачено)*

14. Шкала: національна та ЕКТС і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок

14.1 Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	Задовільно	
60 – 63	E		

35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14.2 Критерії оцінювання:

1) «Відмінно» (90-100 балів) – здобувач виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

2) «Дуже добре» (82-89 бали) – здобувач виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

3) «Добре» (74-81 бали) – здобувач виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

4) «Задовільно» (64-73 бали) – здобувач виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

5) «Достатньо» (60-63 бали) – здобувач виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

6) «Незадовільно» (35-59 бали) – здобувач виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

7) «Не зараховано» (0-34 бали) – здобувач не розуміє суті питань, виявляє прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, що свідчить про необхідність обов'язкового повторного вивчення дисципліни.

15. Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни;
2. Робоча програма дисципліни.
3. Конспект лекцій.

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду

взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій. Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі. Планування лекційних і семінарських занять, контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі здобувачами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

За допомогою системи Moodle можна вирішувати практично всі завдання навчання: створювати і змінювати навчальні матеріали, управляти індивідуальним розкладом здобувача, проводити опитування, атестацію, отримувати звіти за результатами. Дана система надає широкі можливості для піднесення навчальної інформації в різноманітних формах: лекції, презентації, глосарій, тести, завдання, опитувальники, відсилання до веб-сторінок, графічні, відео- і аудіоматеріали. Цілям навчання в Moodle служать форуми, чати, в яких йде живий обмін інформацією, думками, що викликає інтерес і стимулює навчальну активність студентів. Також використання Moodle може послужити альтернативним джерелом інформації для згладжування ефекту нерівномірності академічної активності здобувачів протягом семестру.

16. Рекомендована література

Основна література:

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2008. 431 с.
3. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища школа, 2011. 271 с.
4. Буріменко Ю. І., Галан Л. В., Лебедева І. Ю. та ін. Управління проектами: навч. посіб. /за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.
5. Галаєва Л. В. Методологія та організація наукових досліджень. К.: НАУ, 2009. 78 с. <http://elibrary.nubip.edu.ua/16958/>
6. Галаєва Л. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень. К.: НУБіПУ, 2014. 94 с.

7. Гонтарева І. В. Управління проектами: підручник ХарківХНЕУ, 2011. 444с.
8. Інтелектуальна власність: навч. посібник [Т. Г. Васильців, В. В. Апопій, Р. Л. Лупак, О. О.] Ільчук. Львів: Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. 172 с.
9. Інтелектуальна власність: навчальний посібник [Р. Ю. Кожушко, М. В. Колосніченко, І. П. Остапчук, М. С. Винничук]. К.: КНУТД, 2014. 108 с.
10. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Під ред. В.П. Мартинюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 360 с.
11. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник/ І. О. Мікульонок; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". – К. : Ліра-К: Політехніка, 2008. – 232
12. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Управління проектами: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 396 с.
13. . Право інтелектуальної власності. Академічний курс: Підручник для вищих навч. закладів / О. А. Підпригора [та інші] ; ред. О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ін Юре, 2004. 672 с.
14. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю.М. Капіци: Кол. авторів: Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, В.П. Воробйова та ін. Київ :Видавничий Дім «Слово», 2006. 1104 с.
15. Чумаченко І.В., Морозов В.В., Доценко Н.В., Чередниченко А.М. Управління проектами: процеси планування проектних дій: підручник / Київ: КРОК, 2014. 673 с.32.
16. Конституція України, 1996 р. від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами)
17. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 № 2811-ІХ.
18. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 №3687-ХІІ (із змінами).
19. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 № 3688-ХІІ (зі змінами).
20. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
21. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95-ВР

Допоміжна література:

1. Пасемко Г.П., Довгаль С.В., Беседіна Г.Є., Чаговець О.В. Еволюційна парадигма сучасної економічної теорії: інтелектуальний аспект. Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: Серія «Економічні науки». № 2. – Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2018. С. 10-20.

2. Пасемко Г.П., Порохняк Н.В., Беседіна Г.Є. Сутність і особливості інтелектуального капіталу як економічного явища і поняття.- Slovak international scientific journal VOL.3 Bratislava, Slovakia. / №47, 2020 – С. 10-15.

3. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є., Порохняк Н.В. Інтелектуальна специфіка людського капіталу підприємств України. - Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: Серія «Економічні науки». № 2, т. 1.– Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2021. – С. 152-161.

4. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Шевченко С.В., Порохняк Н.В. Формування інтелектуального капіталу в нематеріальних активах підприємств України. - Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: Серія «Економічні науки». № 2, т. 2.– Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2021. – С. 41-54.

5. Пасемко Г.П., Таран О.М. Стратегія розвитку інтелектуального капіталу // Журнал з менеджменту, економіки та технологій, № 3, 2024. С. 45-58. <https://journal-met.kh.ua/jme032404.html> DOI: 10.69803/2312-3427-2024-3-45

6. Пасемко Г.П., Власенко Т.В. Методологічні засади управління інтелектуальною власністю та науковими проектами // Економічний простір, 2025, № 202. С. 202-208. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.203.202-208>

7. Пасемко Г.П., Сербін В.В. Управління інтелектуальною власністю та інтелектуальним капіталом персоналу підприємств // Інвестиції: практика та досвід, № 3, 2025 р., С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.3.40>

8. Пасемко Г. П., Таран О. М. Методологічні засади публічного управління інтелектуальною власністю в системі національної безпеки країни // Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека". 2025. № 12. <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-12-11732>

9. Пасемко Г. П., Власенко Т. В. Управління інтелектуальною власністю та науковими проектами в глобальній інноваційній економіці // Інвестиції: практика та досвід, № 24, 2025 р., С. 39-45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.24.290>

10. Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-org-op-pol0.pdf/>.

11. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol1n.pdf/>.

12. Положення про освітні програми в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-nm-op-pol4.pdf/>.

13. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Державному біотехнологічному університеті : <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol7.pdf/>.

14. Положення про центр менеджменту якості освіти в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol8.pdf/>.

17. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

4. Національна академія наук України <https://www.nas.gov.ua>

18. Зміни і доповнення

(до методичного забезпечення та рекомендованої літератури)

Що вилучається з робочої програми	Що вводиться в робочу програму	Дата розгляду кафедрою